

"من به مسئولین توصیه می کنم که قضیه ی کودکان استثنایی را جدی بگیرید"

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

کمیته مستندسازی
بخشنامه ها و دستورالعمل های اداری
اعضای شورای معاونان جهت استحضار
واحدهای مجری:
استان، مدیرکل / رئیس اداره استثنایی
شهرستان، منطقه، ناحیه، ارسال شود
واحدهای آموزشی، ارسال شود
همانگ کننده در استان کمیته مستندسازی
کد: ۴/۱۰۳/۰۲/۱/۱۰ ص

اداره کل آموزش و پرورش استان...

باسلام و احترام

ضمن آرزوی توفیق روزافزون، با توجه به آیین نامه آموزش و پرورش تلفیقی - فراگیر کودکان و دانش آموزان با نیازهای ویژه (مصوبه جلسه ۷۳۴ مورخ ۱۳/۴/۱۳۸۵) شورای عالی آموزش و پرورش، نظر به تحصیل تعداد قابل توجهی از دانش آموزان استثنایی باهوشبهر عادی در مدارس عادی (آموزش تلفیقی) و در راستای توسعه عدالت تربیتی و کیفیت بخشی به خدمات آموزشی، پرورشی و توان بخشی این دانش آموزان، "سیاست های اجرایی و ضوابط ساماندهی و کیفیت بخشی به آموزش تلفیقی دانش آموزان استثنایی" به شرح ذیل جهت اجرا ابلاغ می شود.

الف) مفاهیم و تعاریف

آموزش و پرورش به شیوه تلفیقی: جایدهی دانش آموزان با نیازهای ویژه، با فراهم نمودن برخی انطباق ها و امکانات در محیط های آموزشی - پرورشی عمومی، با این شرط که آنان بتوانند با ساختارها و نگرش های موجود و محیط بدون تغییر متناسب باشند.

دانش آموزان تحت پوشش آموزش های تلفیقی: دانش آموزانی که با یکی از آسیب های شنوایی، بینایی، جسمی - حرکتی، مشکلات ویژه یادگیری، اختلال های رفتاری - هیجانی و اختلال طیف اتیسم با هوشبهر عادی در کلاس های عادی آموزش و پرورش با استفاده از رویکرد تلفیقی مشغول به تحصیل می باشند.

مدرسه پشتیبان: مدرسه ویژه ای (استثنایی) که علاوه بر انجام وظایف معمول خود به مسئولیت هماهنگی، نظارت و پشتیبانی فعالیت های آموزشی، پرورشی و توان بخشی دانش آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش آموزش های به شیوه تلفیقی - فراگیر در مدارس پذیرا را نیز بر عهده دارد.

مدرسه پذیرا: مدرسه عمومی، که با ایجاد تغییرات در فضای مدرسه کلاس درس و نگرش و فعالیت‌های کارکنان به منظور تسهیل در فرآیند آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مناسب سازی شده است.

معلم رابط: آموزگار یا دبیر دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که با حضور در کلاس‌های یک یا چند واحد آموزشی پذیرا از طریق پشتیبانی و همکاری مشترک با معلم پذیرا، تسهیلات و خدمات آموزشی، پرورشی و توان بخشی مناسب را برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه فراهم می‌آورد.

ب) وظایف ادارات آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

- ۱- رئیس اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه با هماهنگی اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان، جلب کمک‌های خیرین، مشارکت‌های مردمی و سایر منابع نسبت به مناسب‌سازی فیزیکی مدارس برای حضور دانش‌آموزان دارای معلولیت با اولویت دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی اقدام نماید.
- ۲- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه به منظور جایدهی آموزش صحیح دانش‌آموزان استثنایی با هوشبهر عادی در نظام آموزش رسمی عمومی کشور، مدارس عادی مناسب از نظر فضا و تجهیزات و نیروی انسانی توانمند را شناسایی نموده و هماهنگی‌های لازم جهت تحصیل این دانش‌آموزان در مدارس عادی را به عمل آورند.
- ۳- اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه برای هر مدرسه عادی پذیرای دانش‌آموزان استثنایی (مدرسه پذیرا)، یک مدرسه استثنایی را به عنوان **مدرسه پشتیبان** تعیین نماید. مدرسه پشتیبان انجام امور مربوطه به خدمات معلم رابط، خدمات حمایتی و توانبخشی مورد نیاز دانش‌آموزان استثنایی در حال تحصیل در مدرسه پذیرا را در چارچوب ضوابط و مقررات مربوطه بر عهده دارد. اداره آموزش و پرورش استثنایی استان نظارت بر این امر را بر عهده دارد.
- ۴- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان فهرست اسامی مدیران مدارس پشتیبان را جهت صدور ابلاغ به منظور نظارت بر عملکرد مدارس پذیرا (عادی) در خصوص دانش‌آموزان تلفیقی به اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه ارسال نماید.
- ۵- هماهنگی لازم از سوی اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه به منظور ارتباط مستمر مدیر مدارس پشتیبان با مدارس پذیرا و نظارت بر عملکرد عوامل مدرسه پذیرا از نظر امور مربوط به دانش‌آموزان تلفیقی آن مدرسه انجام پذیرد.
- ۶- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان با همکاری اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه جلسات توجیهی تبیین و تشریح وظایف و فعالیت‌های مدیران مدارس پشتیبان و پذیرا را در ابتدای سال تحصیلی برگزار نماید.
- ۷- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان فهرست مدارس پذیرا و اسامی دانش‌آموزان تلفیقی را (با آسیب شنوایی، با آسیب بینایی، جسمی-حرکتی و اتیسم با هوشبهر عادی) را به مدارس پشتیبان (دارای معلم رابط / بدون معلم رابط) اعلام نماید.

- ۸- اداره آموزش و پرورش شهرستان/منطقه/ناحیه در ابتدای سال تحصیلی، مشخصات کامل مدارس و معلمان پذیرا همراه با ذکر نوع معلولیت و پایه تحصیلی دانش‌آموزان تلفیقی را تهیه و به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان ارسال نماید.
- ۹- اداره آموزش و پرورش شهرستان/منطقه/ناحیه با همکاری اداره آموزش و پرورش استثنایی نظارت لازم بر مدارس پذیرا جهت شناسایی و تهیه فهرست اسامی دانش‌آموزان تلفیقی نیازمند خدمات ویژه در امتحانات مانند: اختصاص منشی متخصص و مجرب، وقت اضافه، مناسب سازی سوالات و ... طبق مقررات را انجام دهند.
- ۱۰- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان در طول سال تحصیلی بر فعالیت‌ها و اقدامات مدیران مدارس پشتیبان و مدارس پذیرا نظارت داشته و مدیران منتخب را به نحوه شایسته تقدیر نماید.

ج) وظایف مدیر مدرسه پشتیبان

- مدیر مدرسه پشتیبان علاوه بر وظایف عمومی شغلی، موظف به انجام دقیق موارد مطرح شده در این بخشنامه به شرح ذیل می‌باشد.
- ۱- مدیر مدرسه پشتیبان اقدامات لازم جهت بازدید مستمر از مدارس پذیرا را بعمل آورد.
 - ۲- مدیر مدرسه پشتیبان نظارت بر فعالیت‌های معلمان رابط و فرآیند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تلفیقی مدرسه پذیرا را به صورت مستمر و دقیق بعمل آورد.
 - ۳- مدیر مدرسه پشتیبان و معلم رابط موظف به بررسی وضعیت پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تلفیقی و در صورت لزوم همکاری با مدیر مدرسه پذیرا جهت برگزاری کلاس‌های جبرانی برای دانش‌آموزان تلفیقی می‌باشند.
 - ۴- مدیر مدرسه پشتیبان موظف به همکاری با مدرسه پذیرا جهت هدایت تحصیلی صحیح دانش‌آموزان تلفیقی برای ورود به دوره دوم متوسطه می‌باشد.
 - ۵- مدیر مدرسه پشتیبان بر فعالیت‌ها و عملکرد مدیران و معلمان پذیرا نظارت داشته و فهرست مدیران و معلمان منتخب را جهت تقدیر به اداره آموزش و پرورش استثنایی معرفی نماید.
 - ۶- دانش‌آموزان تلفیقی مدرسه پذیرا در صورت لزوم می‌توانند از خدمات توان‌بخشی مدرسه پشتیبان مانند سایر دانش‌آموزان استثنایی آن مدرسه و مراکز جامع، سنجش، آموزش، توان‌بخشی و مداخله بهنگام رشدی- تربیتی استفاده کنند.

د) وظایف مدیر مدرسه پذیرا

- مدیر مدرسه پذیرا علاوه بر وظایف عمومی شغلی، موظف به انجام دقیق موارد مطرح شده در این بخشنامه به شرح ذیل می‌باشد.
- ۱- مدیر مدرسه پذیرا فضا و تجهیزات مورد نیاز دانش‌آموزان تلفیقی را با توجه به شرایط و ویژگی‌های آنان مناسب‌سازی نموده و کلاس این دانش‌آموزان را در طبقه همکف مدرسه تشکیل دهد.

- ۲- . مدیر مدرسه پذیرا بر اساس ماده ۱۴۲ آئین نامه اجرایی مدارس با هماهنگی اداره آموزش و پرورش شهرستان/ ناحیه/منطقه و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و مدیر مدرسه پشتیبان نسبت به برگزاری کارگاه/دوره‌های توانمندسازی برای معلمان دانش آموزان تلفیقی و سایر معلمان و عوامل اجرایی آن مدرسه در آغاز سال تحصیلی، اقدام نماید.
- ۳- مدیر مدرسه پذیرا با همکاری مدیر مدرسه پشتیبان شرایط مناسب برگزاری امتحانات همچون اختصاص منشی متخصص و مجرب، وقت اضافه، مناسب‌سازی سولات و ... را با توجه به ضوابط و مقررات مربوطه برای دانش آموزان تلفیقی هر گروه استثنایی فراهم نماید. پاسخگویی به هرگونه اعتراض دانش آموزان تلفیقی و والدین آنان در خصوص نحوه و شرایط امتحانات با مدیر مدرسه پذیرا می‌باشد.
- ۴- مدیر مدرسه پذیرا با همکاری مدیر مدرسه پشتیبان اقدامات لازم را جهت شناسایی و هدایت دانش آموزان تلفیقی توانمند برای شرکت در مسابقات علمی، ورزشی، فرهنگی و هنری بعمل آورد.
- ۵- مدیر مدرسه پذیرا در ارزشیابی عملکرد سالانه و ارتقای رتبه معلمان، عملکرد معلم پذیرا را در رسیدگی به امور دانش آموزان تلفیقی مورد توجه قرار دهد.

حمید طریفی حسینی
معاون وزیر و
رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور